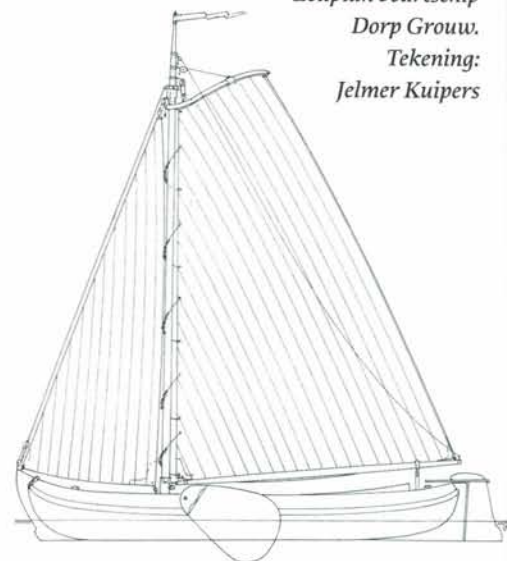

De Drie Gebroeders in
wedstrijd voor Grouw.

Zeilplan beurtschip
Dorp Grouw.
Tekening:
Jelmer Kuipers

Het voormalig Beurtschip Dorp Grouw blijft behouden

Tekst: Jelmer Kuipers

In de nazomer van 2011 is het voormalig Friese beurtschip *Dorp Grouw* door een groepje Friese scheepsliedhebbers aangekocht. Het schip is in de stichting "Beurtschip Dorp Grouw" ondergebracht. Het doel van deze stichting is het schip volledig en authentiek te restaureren naar zijn oorspronkelijke staat. Als enig nog bestaand Fries beurtschip zal het zo voor het nageslacht bewaard blijven.

De geschiedenis van het schip

Beurtschipper Wybe Peekema van Grouw voer sinds 1873 met zijn houten beurtschip *Dorp Grouw* de wekelijkse beurt tussen Grouw en Leeuwarden en tussen Grouw en Sneek. Dit schip, de voormalige *Abelina*, in Friesland ook een vermaarde hardzeiler, was in 1862 gebouwd door Eeltje Holtrop van der Zee te Joure.

In 1909 besloot Peekema het schip van de hand te doen en te vernieuwen. Hij bestelde op dezelfde werf, die nu geleid werd door de zoon van Eeltjebaas, Auke van der Zee, een ijzeren beurtschip. Hoewel de motorbeurtschepen snel in aantal toenamen en ook op deze werf werden gebouwd, koos Peekema –

verwoed zeiler als hij was – toch voor een zeilend beurtschip.

Het nieuwe schip kreeg de volgende afmetingen:

Lang	48 Vt	= 13,60 m
Breed	12 ³ / ₄ Vt.	= 3,65 m
Hol	4 Vt	= 1,13 m

Het schip werd in de winter van 1910 gebouwd en eind maart afgeleverd. Voor een beurtschip werd het schip, merkwaardig genoeg, door de Scheepsmetingsdienst gemeten op 19 april 1910 te Sneek en kreeg als metingsnummer S 935 N. Merkwaardig, omdat beurtschepen niet vaak werden gemeten, omdat ze nooit grote vrachten voor derden vervoerden en dan niet behoeften te wor-

den gemeten. De tonnage bedroeg 23,702 ton. De uiteindelijke koopsom van het schip is niet bekend, wel geeft het werfboek de prijzen van hun eigen werk aan.

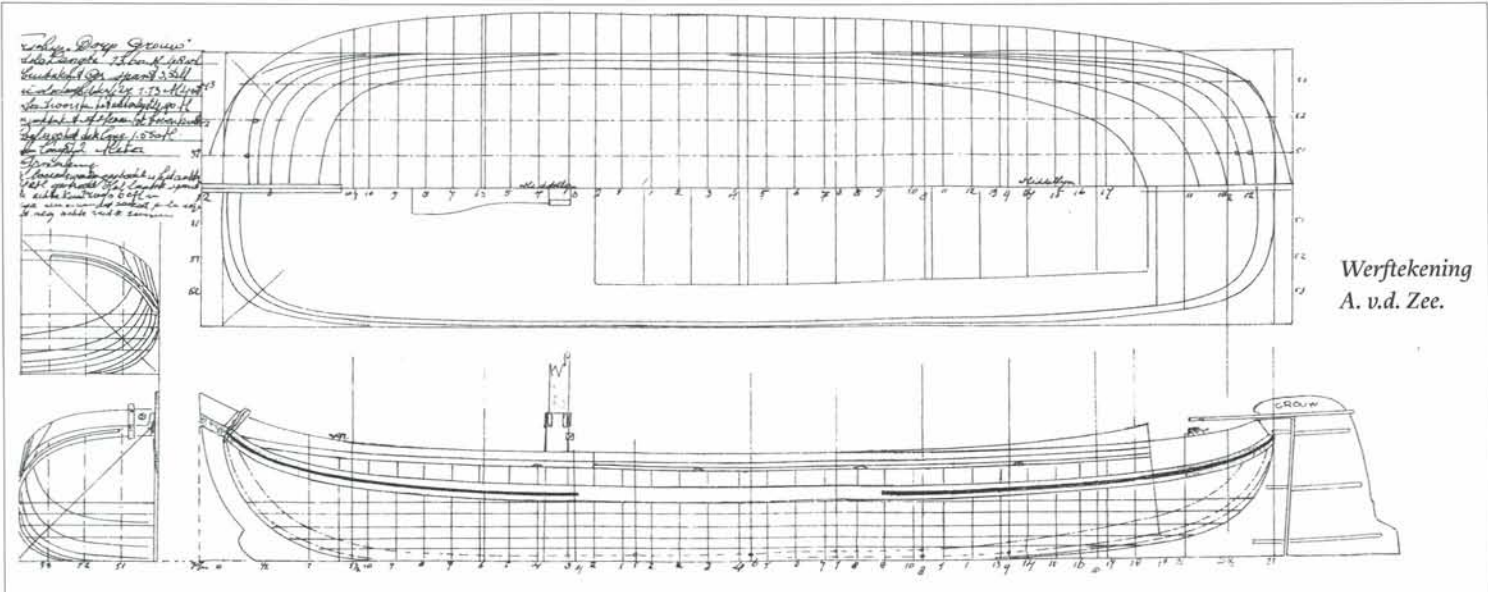
Werkloon van "t Grouster Schip"	f 802.55
29 kg Klinknagels	f 45.00
Plaatstaal, hoekstaal en halfroond, rail en U	f 798.46
4 Gegoten ijzeren bolders	f 7.22
10 zak zand, 5 zak cement	f 8.00
Totaal	f 1.661.23

Het volgende bleef in het werfboek openstaan: schilderswerk, smidswerk, vurenhout, roer en zwaarden, smeedkool, menie, olie en teer.

De prijzen hiervan zullen wel mondeling overeen zijn gekomen, de leveranciers stuurden toen slechts eenmaal, hoogstens tweemaal per jaar hun rekeningen.

Opvallend is, dat de rondhouten niet vermeld werden. Meestal kwamen deze van de Mast-Blok en Poppmakerij Hylke van der Zee, uit Sneek, een neef van Aukebaas.

Peekema nam met de nieuwe *Dorp Grouw* ook deel aan zeilwedstrijden, maar het schip was kennelijk niet zo'n snelle zeiler (of de concurrentie was sneller). De successen bleven beperkt tot een tweede prijs en een paar derde prijsjes.

Zo lagen de scheepjes in Sneek te wachten op hun beurt om weg te varen.

Frik de volgende eigenaar. Na tien jaar laat hij een zwaardere motor in het schip plaatsen. Het was zoals eigenaar Frik later schreef: "Net geschikt voor de visserij op het wad, omdat het zo vlot lag, behalve het buiswater met die volle kop." Dat werd in 1962 veranderd. Er werd een kotersteeven voorgelast, terwijl men het originele voorschip liet zitten. In 1988 werd de ZK 37 uit de garnalenvisserij genomen en werd het schip tot motorjacht verbouwd. Hiermee heeft de familie Frik nog heel wat jaren met veel plezier rondgevoerd. Het was een keurig verbouwde viskotter, waarvan alleen ingewijden wisten welk geheim het voorschip verborg. Het inmiddels 101-jarige schip heeft slechts 20 jaar als beurtschip gevaren, 58 jaar als visserschip en 23 jaar als recreatie vaartuig. Wat er verder met dit voormalige beurtschip gaat gebeuren, zal in een volgend artikel uit de doeken worden gedaan.

In 1921 dankt Peekema het schip af en wordt het verkocht naar Workum. Twee jaar later koopt de Hindelooper beurtschipper Piet Amsterdam het schip voor de beurtvaart op Sneek, die hij tot dat jaar met een houten beurtscheepje, dat nog bij Wijbrands in Hindeloopen was gebouwd, had gevaren. De *Dorp Grouw* wordt herdoopt tot *Drie Gebroeders*. In 1925 laat zijn zoon Wiggert, die de beurdienst van zijn vader had overgenomen, een hulpmotor in het schip plaats. Als je soms de hele Heegermeer en de Fluessen over moet bomen, dan wil je dat wel. In 1930 verkoopt Amsterdam zijn schip voor f 1.400.00 aan een visserman in Stavoren en gaat verder met een motorbeurtscheepje.

Usquert in Zoutkamp terecht. In 1949 wordt A. Frik Jzn. aldaar de nieuwe eigenaar. De naam van het schip wordt nu *Twee Gebroeders* en krijgt als visserijnummer ZK 37 en zal ruim 60 jaar in de familie blijven. In 1964 is zoon J.

De ZK 37 als motorkruiser. Foto Theo Kampa.

Wat gebeurt er verder met de *Drie Gebroeders*?

Na Stavoren komt het schip via Harlingen en